

навчання, теорію ігрових технологій, здоров'язберігаючі технології навчання, інтерактивні технології, технологію формування творчої особистості, технологію навчання як дослідження, інформаційні технології та впровадження програми "1 учень – 1 комп'ютер", технологію комплексно-цільового управління закладом освіти,

Література

1. Деркач А.А. Акмеология: методология, методы и технологии / А.А. Деркач - М.: РАГС, 1998. – 230 с.
2. Деркач А.А. Акмеология: Учебник / Под ред. А.А. Деркача. – М., 2004. – 318 с.
3. Бодалев А.А. Основные акмеологические закономерности человеческой жизни / А.А.Бодалев, В.Т. Ганжин – М.: Мир психологии. – 1999. – № 2. – 23 с.
4. Акмеология компетентнісного підходу при організації методичної роботи / - Львів: Навчально-методичний центр освіти – 2010. Режим доступу: <http://www.ime.edu-ua.net/em16/content/10ysmeeh.htm>

УДК: 342.25.378.1

ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ «УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ»

Клещукова І. Є.

Донецький навчально-виховний комплекс «Гармонія»

директор

Стаття висвітлює актуальні питання ефективного управління розвитком навчального закладу, представлений проект діяльності керівника загальноосвітнього навчального закладу як засіб здійснення інноваційної діяльності в цьому напрямку.

Ключові слова: управління навчальним закладом, керівник, інноваційна діяльність, проект розвитку закладу

В статье рассматриваются актуальные вопросы эффективного управления развитием учебного заведения, представлен проект деятельности руководителя общеобразовательного учебного заведения как средство инновационной деятельности в этом направлении.

Ключевые слова: *управление учебным заведением, руководитель, инновационная деятельность, проект развитием учреждением*

The article highlights current issues of effective management development educational institution, presented a draft of the head of the educational institution as a means of innovation activities in this area.

Keywords: *educational management, manager, innovative activity, project of development institution.*

Постановка проблеми. В Україні відбуваються кардинальні зміни в галузі освіти. Успіх цих кардинальних змін залежить від розвитку соціально - педагогічних умов функціонування навчального закладу, від контингенту учнів; рівня майстерності вчителів; участі батьків і громадськості в управлінні закладом освіти; змісту та структури інноваційної діяльності керівника закладу освіти та планування її здійснення. Назріла потреба дослідження проблеми бачення розвитку загальноосвітнього навчального закладу її керівником, зумовленої вимогами сучасної практики та потребами суспільства щодо професійної підготовки особистості.

Аналіз досліджень і публікацій. Вивчення окремих аспектів інноваційної діяльності керівника закладу освіти, в якій розглядається управління розвитком навчального закладу в умовах інноваційних змін, підтверджує створення комплексної програми розвитку закладу, яку науковці Л. Ващенко, Л.Даниленко, Г. Єльнікова, В. Паламарчук, М. Поташников та інші [1;7] розглядають як засіб здійснення інноваційної діяльності керівників загальноосвітнього навчального закладу. У своїх працях вони підкреслюють, що управлінська інноваційна діяльність керівників загальноосвітнього навчального закладу відповідає її стандарту, який визначає її напрями, одним з яких є планування розвитку закладу освіти.

Сьогодні для сучасної теорії і практики управління, у тому числі соціально-педагогічними системами, пріоритетними є системний, особистісний, діалогічний підходи. Це орієнтує на урахування в управлінні тенденцій розвитку освіти; впливу зовнішнього середовища на процеси, що управляються; моделювання цілісних педагогічних й управлінських структур, які синтезують стихійне й організоване начало; використання діалогічних форм взаємодії тощо. Найголовнішим є забезпечення відповідності управляючої підсистеми і підсистеми, що управляється, оскільки лише за умови такої відповідності можливий динамічний розвиток навчально-виховного процесу згідно з метою школи.

Таким чином, під метою *управління закладом освіти* ми розуміємо забезпечення його оптимального функціонування, переведення функціонування загалом – освітнього навчального закладу (ЗНЗ) на більш високий якісний рівень, тобто створення умов для його розвитку, а головною передумовою розвитку закладу освіти вважаємо усвідомлення його необхідності, невідкладності керівником.

Мета статті - обґрунтування необхідності створення проекту «Управління розвитком навчального закладу» та висвітлення шляхів його впровадження в навчальному закладі.

Виклад основного матеріалу. Досвід роботи і всебічний аналіз літератури з проблеми дослідження надав можливість визначити зміст і структуру проекту управління розвитком загальноосвітнього навчального закладу та визначити його складові.

Проект «Управління розвитком навчального закладу» визначає основні напрями, пріоритети, завдання і механізми реалізації освітньої, кадрової і соціальної політики навчального закладу. Його розробка зумовлена необхідністю кардинальних змін, спрямованих на підвищення якості і конкурентоспроможності навчального закладу, вирішення стратегічних завдань, що стоять перед закладом освіти в нових економічних і

соціокультурних умовах, інтеграцію його в європейський і світовий освітній простір.

Основними проблемами функціонування навчального закладу за результатами самоекспертизи є:

1. Недостатня мотивація учнів, незацікавленість учнів навчанням.
2. Зниження соціальної активності учнів.
3. Зниження базового рівня вихованості значної кількості учнів.
4. Збільшення валеологічних проблем: слабкий рівень фізичного та психічного здоров'я учнів, зростання кількості гіперактивних учнів, підвищення рівня агресивності дітей.
5. Збільшення кількості сімей з неблагополучним емоціонально-психологічним і моральним кліматом, незацікавленістю у співпраці зі школою.
6. Зростання напруження у взаєминах школи з батьками, пов'язаного зі зниженням статусу педагога, збільшенням споживчої позиції по відношенню до школи, орієнтацією на педагогіку послуг.

Як показує аналіз проблем, які розв'язує сьогодні навчальний заклад, необхідний цілісний підхід до їх вирішення.

Мета проекту: гуманізація й демократизація системи управління, створення умов, які забезпечують можливості безперервної та стабільної роботи навчально-виховного комплексу «Гармонія» в режимі розвитку.

Назва: Проект «Управління розвитком навчального закладу»

Учасники: вихованці, учні, педагоги, працівники, батьки, адміністрація Донецького навчально-виховного комплексу «Гармонія», громадськість

Терміни реалізації проекту: 3-5 років

Завдання проекту:

1. Розвиток навчального закладу на основі формування компетентнісного підходу до управління.
2. Забезпечення зростання професійної компетентності педагогів і переведення їх діяльності на якісно вищий рівень.
3. Забезпечення права дитини на якісну освіту.

4. Підвищення самооцінки учнів, знання індивідуальних особливостей.

5. Створення умов для самореалізації та саморозвитку учнів в активній творчій пізнавальній діяльності.

6. Підвищення пізнавальної активності учнів, формування стійких пізнавальних інтересів.

7. Валеологізація життєдіяльності школи.

8. Змінення відношення педагогів і батьків до невстигаючих дітей, формування взаєморозуміння й підтримки.

9. Оволодіння сучасними науковими підходами до індивідуалізації навчально-виховного процесу.

10. Зміни методики, технологій навчання, розширення інформаційно-комунікаційних технологій, які сприяють формуванню практичних умінь і навичок аналізу інформації, самонавчання.

11. Побудова навчально-виховного процесу з урахуванням регіональних, соціальних тенденцій, виховання в дусі поваги до своєї школи, міста, краю, країни.

12. Систематизація роботи із забезпечення соціально-психолого-педагогічного супроводу.

13. Розвиток органів учнівського самоврядування, дитячої громадської організації.

Етапи реалізації проекту.

1. Підготовчий (мотиваційно-орієнтований)

1.1. Діагностико-проектувальний – аналіз стану діяльності навчального закладу, оформлення проекту, визначення шляхів реалізації

1.2. Інформаційно-підготовчий – вивчення педагогічних, управлінських технологій; навчання педагогів, підвищення зацікавленості й розуміння інновацій батьками й учнями, включення їх у творчий пошук, розробка програм і проектів

2. *Основний (конструктивний) етап, що містить безпосереднє здійснення проекту*

2.1. *Етап локальних змін – робота ініціативних і творчих груп педагогів, апробація програм і проектів*

2.2. *Етап системних змін – розповсюдження досягнень творчих груп на весь колектив, створення нових традицій, співпраця учнів і педагогів за напрямками проектної діяльності*

3. *Підсумковий – закріплення результатів роботи у вигляді традицій, методичних розробок тощо*

Забезпечення проекту:

Науково-методичне. Технології:

- Технологій пошуку НВК власного шляху розвитку
- Технологія виховання культури міжособистісної взаємодії, гордості за колектив, прагнення до високоморальних вчинків

- Технологія проголошення цінностей, пріоритетів, омріяних результатів

- Технологія фасилітації

- Технологія управління персоналом

- Технологія визначення перспектив розвитку школи

- Наукові роботи з питань управління Ю.А.Конаржевського, А.А.Орлова, Н.В. Черпинського, Г.В.Єльнікової

Критерії оцінки очікуваних результатів:

- підвищення комфортності учнів у школі та в родині;
- підвищення пізнавальної активності та навчальних можливостей учнів;

- підвищення якості знань;

- зниження кількості учнів, які мають низький та середній рівні навченості;

- компетентність учнів в оволодінні активної пізнавальної діяльності.

Показники відслідкування результативності :

1. Академічні успіхи учнів.
2. Масовість участі в проектній, дослідницькій діяльності на підставі вільного вибору.
3. Наявність високої пізнавальної мотивації учнів
4. Задоволеність учнів та батьками організацією навчального та виховного процесу.
5. Розширення переліку додаткових послуг, які надаються учням та вихованцям.
6. Удосконалення професійної компетентності та загального рівня педагогічних працівників
7. Підвищення ІКТ-компетентності педагогів та учнів.
8. Створення умов, які забезпечують охорону життя, збереження та зміцнення здоров'я учнів, вихованців, формування їхнього здорового способу життя.
9. Розвиток матеріально-технічної бази.
10. Підвищення ефективності державно-громадських форм управління.
11. Підвищення іміджу навчального закладу.

Методи відслідкування результативності

- аналіз рівня навченості (вступний, проміжний, підсумковий);
- спостереження за проявом інтелектуальних умінь при виконанні завдань у навчальному процесі;
- аналіз творчих робіт учнів;
- педагогічні тести сформованості інтелектуальних умінь;
- внутрішній моніторинг роботи закладу у різних напрямках діяльності;
- опитувальник креативності Джонсона.

Проект складається з підпроектів.

Підпроект 1. «Індивідуалізований психолого-педагогічний супровід кожного учня»

Очікувані результати:

- підвищення рівня якості освіти;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчального процесу;
- підвищення результативності учнів у навчальному процесі;
- підвищення результативності учнів в олімпіадах, МАН, інтерактивних конкурсах та інших освітніх змаганнях;

Підпроект 2. «Соціально-педагогічний розвиток комплексу»

Базові технології:

- керування освітою в умовах лідерства;
- тайм-менеджмент;
- соціальна психологія;
- теорія розвитку команд;
- теорія керування ;
- проектне керування

Очікувані результати:

- Чинна модель сучасного освітнього НВК розвивається відповідно до законів і технологій ТМ, принципів освітньої самодостатності;
- Модель має високу щільність, динаміку й ефективність освітнього процесу при максимальному здоров'язбереженню;
- Глибинні зміни в професійній підготовці та мотивації педагогічного колективу відповідно до стандартів і норм освіти;
- Інформаційно-технологічний підхід до організації та змісту освітнього процесу;
- Високий рівень корпоративної культури

Підпроект 3. «Психолого-педагогічне забезпечення»

Теоретичні основи й технології:

- Вікова, педагогічна та соціальна психологія;
- Фізіологія дитини;
- Технології керування процесом соціалізації підлітків і молоді

Очікувані результати:

- Діяльність психологічної служби;
- Організація повноцінного гуманного виховально-розвивального середовища;
- Оволодіння навичками ефективного спілкування, корекція агресії
- Висока стресостійкість;
- Наявність необхідних знань про особливості вікової психології дитини;
- Дієві механізми зростання особистісного розвитку;
- Володіння ефективними технологіями взаємодії

Підпроект 4. «Педагогічні технології»

Теоретичні основи та технології:

- Сучасні досягнення дидактики та психології, тайм-менеджменту, медіаосвіти;
- Провідні педагогічні технології;
- Інформаційно-технологічний підхід до організації та змісту освітнього процесу

Очікувані результати:

- Оптимізація навально-виховного процесу на засадах гуманної педагогіки;
- Підвищення пізнавальної мотивації учнів;
- Підвищення якості освіти;
- Формування інформаційної компетентності та оволодіння сучасними інформаційними технологіями;
- Підвищення педагогічної компетентності педагогів, мотивації самовдосконалення, професійної й особистісної зрілості

Підпроект 5. «Здоров'язбереження в освітньому процесі»

Базові принципи та технології:

- Гуманне ставлення до людської особистості;
- Природовідповідність у вихованні, навчанні й розвитку;
- Персоніфікація освіти;

- Принцип школи-НВК;
- Санітарно-профілактичні заходи;
- Загальна й педагогічна психологія;
- Психологія спілкування

Очікувані результати:

- Створення комфортного здоров'язберігаючого освітнього середовища;
- Позитивна динаміка у збереженні й зміцненні здоров'я учасників НВП;
- Зростання особистісних спортивних досягнень учнів;
- Поглиблення партнерських взаємин між батьками і закладом;
- Медико-психолого-педагогічна освіта батьків;
- Поліпшення соціально-психологічного клімату в закладі;
- Підвищення престижу й суспільної підтримки НВК.

Підпроект 6. «Розвиток інфраструктури НВК»

Завдання: створення системи необхідних матеріально-технічних умов, що гарантують комфортність освітнього процесу, забезпечують збереження й зміцнення фізичного та психічного здоров'я учасників НВП

Очікувані результати:

- Інфраструктура освітньої установи забезпечує раціональну організацію відкритого єдиного освітнього простру, гарантує організацію системи фізкультурно-оздоровчої, культурно-освітньої, психологічної й методичної роботи з усіма учасниками освітнього процесу;
- Комплексний супровід і моніторинг.

Підпроект 7. «Розвиток виховної системи»

Теоретична та методологічна основа: системно-комплексний підхід проектування та керування розвитком і становленням особистості.

Завдання: створити умови для виховання соціально адаптованої особистості, яка здатна до:

- Максимального розкриття й реалізації власної індивідуальності;

- Свідомого вибору життєвого шляху;
- творчості й самовдосконалення, саморозвитку й самореалізації;
- поєднання потенціалу життєвого й виховного простору, що забезпечує життєздатність і життєтворчість;
- використання можливості середовища та соціуму при організації внутрішкільного життя

Очікувані результати:

- оволодіння вихованцями технологією формування та розвитку життєтворчості в найголовніших сферах людського життя;
- реалізація творчого потенціалу особистості в її становленні та самореалізації;
- створення сприятливих умов для повноцінної соціалізації та активного залучення вихованців та учнів до соціально-економічного, політичного та культурного життя суспільства, подолання її соціальної апатії;
- залучення молоді до активної участі в державотворчих процесах України

Підпроект 8. «Формування позитивного іміджу»

Очікувані результати:

підвищення конкурентоздатності, залучення інвестицій, установлення та розширення партнерських зв'язків; підвищення іміджу навчального закладу

Бюджет проекту

Бюджет проекту формується за рахунок бюджетних коштів, які надходять на функціонування навчального закладу, залучення батьківських та спонсорських коштів.

Висновки. Презентований проект визначає основні напрями, пріоритети, завдання та механізми реалізації освітньої, кадрової та соціальної політики навчального закладу. Його розробка зумовлена необхідністю кардинальних змін, спрямованих на підвищення якості та конкурентоспроможності навчального закладу.

Література

1. Ильенко Л.П. Программа развития школы: структура, содержание, перспективное планирование работы./ Л.П. Ильенко – М.: 2003. – 126 с.
2. Колодинська Т. Н. Формування позитивного іміджу школи./ Т. Н. Колодинська – К.: Директор школи. – 2012. - № 3. – 27 с.
3. Брухно О. А. Паблік рілейшнз в управлінській діяльності./ О.А. Брухно О.Р.Чулков - К.: Директор школи. – 2012. - №4. – 71 с.
4. Люшин М.О. Проектна діяльність громадсько-активних шкіл / М.О. Люшин –К.: Управління школою. – 2012. - № 10-12. – 37 с.
5. Максимова Н. І. Управління системою роботи школи з обдарованими дітьми. / Н.І. Максимова – К.: Директор школи. – 2012. - № 3. – 27 с.
6. Марченко Л.Ю. Технології управління інноваційними процесами в умовах профільного навчання. / Л.Ю Марченко. – К.: Управління школою. – 2012. - № 10-12. – 85 с.
7. Мотурнак Є. О. Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному закладі. / Є.О. Мотурнак – К.: Практика управління закладом освіти. – 2012. - № 5. – 29 с.